Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 184. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 24-го ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1955. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS Ч. 184. VOL. LXII.

ЛОНАРДІ ПРОГОЛОШУЄ КІНЕЦЬ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІЙНИ В АРГЕНТИНІ

ТИМЧАСОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ РОЗВ'ЯЗУЄ АРГЕНТИНСЬКИЙ КОНГРЕС. — ОБІЦЮЄ НОВІ ВИБОРИ.— ЗАПОВІДАЄ КІНЕЦЬ ДЕСПОТИЗМУ І ДЕМОКРАТИЗАЦІЮ КРАЇНИ

Буенос Айрес. — Тимчасовий президент Арґентини, — Едвардо Лонарді, який мав прибути до Буенос Айрес у четвер 22 вересня, відклав свій в'їзд до столиці Арґентини й урочистості перейняття влади на п'ятницю, 23 вересня. Із своєї головної квартири в Кордобі, Лонарді виголосив промову до арґентинського народу, в якій проголосив закінчення громадянської війни, розв'язання арґентинського конґресу, значить палати депутатів, в склад якої входили 143 пероністи і 12 членів радикальної партії, та сенату, 32 члени якого всі були пероністами, й обіцяв вже в недалекому майбутньому розписати нові демократичні вибори до конґресу. Водночас із цим, Лонарді, як тимчасовий президент, наказав окремим декретом змінити назву провінції „Президент Перон і Ева Перон" встановлену Пероном, на стару назву „Чака і Ля Пампа". Зокрема Лонарді заявив у своїй декларації урочисто, що під час свого адміністрування державою він ніколи не приведе до такої ситуації, щоб народ мусів брати за зброю в обороні своїх основних прав. Громадяни матимуть повну свободу висловлювати свою думку і брати участь в політичному житті згідно із своїми поглядами і почуттями. Представники уряду ген. Лонарді в Арґентині скликали всіх директорів газетних видавництв і заповіли їм, що вони мають повну свободу в коментуванні подій і заходів нового уряду, зобов'язує їх тільки одно обмеження, а саме, вони повинні підтримувати разом з урядом справу замирення країни. Теж і чужоземні кореспонденти одержали обіцянку повної підтримки з боку урядових чинників. В Буенос Айрес відбуваються далі маніфестації в честь нового уряду, під час яких час до часу виникають сутички з пероністами. Всі дотеперішні перонівські часописи виходять без будьяких обмежень, зменшили вони тільки свій об'єм до 4-ох сторін. Починає оживати опозиційна преса. Колишній президент Перон перебуває ще далі на параґвайському воєнному судні в пристані Буенос Айрес і поводиться йому добре. Були поголоски, що його видано повстанцям і він має перебувати тепер на одному з арґентинських воєнних кораблів.

НАРАДИ ПАУК ПІД ЗНАКОМ НОВОГО ЗУСИЛЛЯ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ЄДНОСТИ

Торонто, Канада. — Сьогодні і завтра, в суботу і неділю 24 і 25-го вересня, відбудуться тут чергові наради Пан-Американської Української Конференції (ПАУК), головним моттом яких має бути спроба нової розв'язки проблеми повної консолідації українських визвольних сил, як це виходить з проголошеної програми нарад. Другою важливою проблемою нарад буде справа активізації ПАУК на терені Об'єднаних Націй. Очевидно, що будуть теж звіти з дотеперішньої діяльности та вибір нової управи цієї репрезентації українців американського континенту. В нарадах ПАУК, що крім Українського Конґресового Комітету та Комітету Українців Канади, включає представників Української Центральної Репрезентації Арґентини, Українського Центральн. Комітету Бразилії, Української Громади Венесуелі та Українського Осередку Параґваю, візьмуть цим разом участь тільки представники УККА і КУК. Південно-американські українські репрезентації надіслали свої уповноваження. Делеґатами УККА на нарадах ПАУК є: голова УКК д-р Лев Добрянський, президент УКК Дмитро Галичин, заст. през. Антін Батюк, касир УКК адв. Михайло Пізнак та секретар УКК Ігнат Білинський і екз. дир. Політичної Ради адв. Степан Ярема. КУК репрезентують на цих нарадах: почесний голова КУК о. д-р Василь Кушнір, голова КУК адв. Антін Яремович, заступн. голови о. д-р Семен В. Савчук та інж. Володимир Коссар, ген. секретар КУК ред. Іван Г. Сирник, члени Президії КУК ред. Михайло Погорецький і посол Іван Р. Соломон та п. Володимир Кохан, екз. директор КУК. Від самої ПАУК у нарадах беруть участь ген. секретар ПАУК ред. Степан Шумейко та д-р Вінкентій Шандор, директор канцелярії ПАУК. У рямках і з нагоди нарад ПАУК відбудеться в Торонті в Мессей Гол в неділю пополудні велике віче, в якому виступатимуть учасники нарад ПАУК та яке теж стоятиме під знаком нових зусиль і спроб довести до повної консолідації українські визвольні сили.

СССР готов прийняти плян Айзенгавера — під несприйнятливими для ЗДА умовами

Об'єднані Нації. — Совєтський прем'єр маршал Булґанін висловив у листі до президента Айзенгавера готовість Совєтів погодитись на плян Президента щодо обміну військовими інформаціями та обопільного права контролі з повітря, під умовою, що ЗДА поінформують Москву також про стан на всіх своїх заморських військових базах, як і на терені Америки, та що пропозиція през. Айзенгавера стане тільки частиною загального пляну роззброєння, в яке буде входити також заборона вживати атомову зброю. В колах Об'єднаних Націй панувало переконання, що власне справі роззброєння буде присвячена головна частина промови Молотова. Президент Айзенгавер, діставши листа від Булґаніна і докладно прочитавши його, розмовляв про це телефонічно з Доллесом. Текст листа Булґаніна буде оприлюднений за взаємним порозумінням з СССР, одночасно в СССР і Америці.

З'ЄДИНЕНІ ДЕРЖАВИ ХОЧУТЬ ДІЙСНОЇ ЗМІНИ У СВІТОВІЙ СИТУАЦІЇ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДОЛЛЕС ВИГОЛОСИВ ВЕЛИКУ ПРОМОВУ В ОН. — ГОСТРО ТАВРУВАВ КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ, — ПЕРЕСТЕРІГАВ СОВЄТИ ПЕРЕД ФАЛЬШИВИМ РОЗУМІННЯМ „ДУХА ЖЕНЕВИ"

Державний Секретар Джан Фостер Доллес промовляє на сесії Генерального Зібрання ОН.

Об'єднані Нації. — З'єдинені Держави ніколи не погодяться на такий стан у світі, як він є тепер. Якщо недавня Женевська конференція принесла зміну в міжнародній атмосфері, яка не має бути епізодичною, тільки історичною, то мусять прийти істотні зміни, — заявив державний секретар Дж. Ф. Доллес у своїй 35-хвилинній промові, яка започаткувала генеральну дебату в другому дні 10-ої сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй. Доллес висловив надію, що „народи і держави відмовляться від користування війною і підривною акцією для осягнення своїх цілей". Він признав, що всі чотири голови держав, які радили в Женеві, причинились до злагіднення постійного напруження атмосфери. Але він поклав натиск на слово „зміна", яка повинна прийти в існуючих відносинах у світі. На першому місці назвав справу конечности об'єднати Німеччину, якої поділ „неприродний". Він славив Аденауера, як великого державного мужа, що змагає до того об'єднання. Вказав на НАТО, як на бльок, який дбає про мир і контролює збройний стан спільної армії, виключаючи водночас відродження німецького мілітаризму. Заявив готовість дати додаткові ґарантії безпеки Совєтському Союзові, що об'єднана Німеччина не буде небезпекою для її ближчих і дальших сусідів. Таврувавши гострими словами войовничість комуністичного Китаю, проявлену в Кореї, Індо-Китаї і в Тибеті, Доллес звернув увагу, що постанова Конґресу, яка уповноважила Президента боронити Формозу, перешкодила дальшому імперіялістичному походові червоного Китаю. Цей останній переконався на конференції у Вандунґу, що дійсно миролюбні народи Азії й Африки не бажають собі війни. Доллес з особливим притиском говорив про знасилування Совєтами волі в державах середньої Европи, дармащо вживав „делікатної" дипломатичної мови. Поведінка Совєтів супроти теперішніх сателітніх держав буде, за словами Доллеса, „барометром" доброї волі СССР використати зміну міжнародної атмосфери для переведення дійсних змін в політичній ситуації. Доллес висловився оптимістично про вигляди жовтневої зустрічі 4-ох міністрів закордонних справ у Женеві в справі Німеччини. Так само оптимістично він висловився про можливості порозуміння в справі роззброєння, згадавши конкретно пляни Айзенгавера про виміну військовими інформаціями й право взаємної контролі з повітря. З інших справ Доллес згадав про напруження на Близькому Сході й повторив готовість ЗДА причинитись до створення міжнародного фонду для відшкодування арабським втікачам з Палестини, якщо воно доведе до замирення між Ізраїлем і його арабськими сусідами. Він закликав Генеральну Асамблею, щоб вона таки покликала до життя Комісію для зміни чартеру Об'єднаних Націй, дармащо СССР противиться будь-якій зміні. Молотов оплескував промову Доллеса, коли той скінчив промовляти, але його дійсну поставу до заторкнених проблем можна буде пізнати щойно з його власної промови, яку мав виголосити в п'ятницю 23 вересня ц. р.

Аденауер перестерігає „треті держави" перед визнанням Східньої Німеччини

Бонн. — Німецька Федеративна Республіка вважатиме актом неприхильности супроти неї збоку кожної „третьої" держави, яка визнала б суверенність Східньої Німеччини та нав'язала б із Східньою Німеччиною дипломатичні взаємини — заявив канцлер Аденауер у своїй 40-хвилинній промові в західньо-німецькому парляменті. Аденауер боронив рішення західньо-німецької делеґації на недавніх Московських переговорах встановити дипломатичні взаємини з Совєтами, запевняючи, що „зроблено все, що було в людських силах зробити" в даних політичних умовинах. Він з цілим притиском зазначив, що нав'язання дипломатичних взаємин з Москвою не послаблює ані трохи відношення Західньої Німеччини до Заходу, з яким, мовляв, Німеччина зв'язана глибше, як будь-яким політичним пактом, бо спільною християнською культурою, історією, традицією і волею німецького народу. Західньо-німецький амбасадор у Москві, мовляв, тільки скріпить тамошню репрезентацію вільного світу. Аденауер сказав, що він запевнював совєтських володарів, що неможливо уявити собі безпеку Европи при поділеній Німеччині, бо поділена Німеччина буде постійним джерелом політичного напруження. В західньо-німецькому парляменті панував все ж — пригноблений настрій, а виступ Аденауера не викликав ніякого ентузіязму.

МекКарті заклинає президента боронити урядову програму безпеки

Вашингтон. — Республіканський сенатор Джозеф Р. МекКарті вислав листа до президента Айзенгавера, в якому заклинає його боронити урядової програми безпеки. МекКарті просить президента, щоб особисто відкинув закиди демократів, що теперішня програма безпеки „забрутальна, деспотична і нерозумна". Президент повинен, на думку сенатора, в окремій промові відкинути ті несправедливі закиди з лівого крила демократів і лібералів. З Білого Дому в Денвері повідомляють, що президент ще не зайняв становища до листа сенатора з Висконсину, бо ще його не дістав. Також і сенатор Еверет Дірксен виступив проти тих демократів, які критикують урядову програму безпеки. Виявлення, що британські дипломати займалися шпиґунством, свідчить про те, що треба дбати про те, щоб урядові тайни були забезпечені, і щоби до них не мали доступу ті люди, які з непевні щодо льояльности до цієї країни, заявив республіканський сенатор з Ілиной, — Дірксен.

Канадійські українці протестують проти „гостини" совєтських делеґатів

Вінніпеґ, Канада. — Щоденник „Вінніпеґ Фрі Пресс", з дня 20 вересня повідомляє про віче протикомуністичних українців, яке вони влаштували в домі „Просвіти" в Вінніпеґу, в неділю 18 вересня. На цьому вічу промовляли: голова СУМ-у — Петро Ващук і голова АБН — о. Семен Іжик. Згідно з новинкою „Фрі Пресс" в вічу взяли участь коло 500 осіб, які ухвалили резолюцію про те, що говорення Совєтів про „мирне співіснування" — це „нова совєтська офензива, щоб приспати вільний світ, і після того напасти на нього несподівано". Резолюція стверджує, що всі приязні відношення до СССР, це шкода для християнської культури. „Ми також хочемо миру, говориться в резолюції, яку вислано канадійському урядові, але миру не за всяку ціну". Новий „мир мусить бути справедливий і мусить ґарантувати особисту волю і волю на самовизначення". В резолюції говориться і про те, що „українці, і інші протикомуністичні групи, знову будуть протестувати, коли б пробула до Канади нова совєтська делеґація. „Совєти хочуть висилати свої делеґації до Канади бо між ними знаходяться совєтські шпиґуни. Отець С. Іжик сказав, що демонстрація проти совєтської делеґації була конечна і доцільна. „Ми мусіли заявити, що ми не погоджуємося з тими, які вітають комуністів", казав о. Іжик.

Об'єднані Нації не хочуть дебати про Альжирію

Об'єднані Нації. — Головна Комісія Об'єднаних Націй спротивилася тому, щоб на Генеральній Асамблеї дебатовано про ситуацію в північно-африканській Альжирії. Вона відкинула спонзороване 14 азійськими й африканськими державами внесення, яке мало протифранцузьке вістря, та прихилилась до становища Франції, що найкраще розв'язувати труднощі в Альжирії у безпосередніх розмовах між французьким урядом та автохтонами. Зрештою, французький уряд стоїть на становищі, що Альжирія це — за конституцією Франції — взагалі органічна частина Франції і тому публічне дебатування про тамошні відносини було б втручанням у внутрішні справи Франції.

5,000 імпровізованих шпиталів на випадок війни

Атлантик Сиֳті, Н. ДЖ. — Дорадник у справах шпиталів при Федеральній Адміністрації Цивільної Оборони д-р Карлісен С. Менц, виступаючи на 57-их річних зборах Американського Товариства Шпиталів, сказав, що тепер треба залишити думку про будову люксусових шпиталів і почати думати про опіку над раненими під час можливої війни. На його думку, в разі війни ворог зможе знищити 25 відсотків американських шпиталів в 70 районах, які можуть бути першою ціллю атаки, тобто 42 відсотки всіх ліжок, що є в американських шпиталях, і таким чином унеможливили б працю 60 відсоткам всіх лікарів. Тому, — заявив д-р Менц, — треба вже тепер дбати про побудову принаймні 5,000 шпиталів на взір польових фронтових. Ці шпиталі, — розраховано на 200 ліжок в кожному, можна було б приміщувати в школах, церквах та інших будинках поза знищеною зоною.

Мічелл про недостачу фахових робітників

Ст. Луїс, Мо. — Секретар праці Джеймс П. Мічелл заявив, що ця країна стоїть перед недостачею фахових робітників, що може мати некорисний вплив для оборонної продукції. Він закликав до вишколу більшого числа фахових робітників та до скасування расових обмежень при прийманні на працю кольорового населення. Він сказав також, що підприємці повинні закинути старий забобон та приймати на працю і тих робітників, які закінчили 45 рік. Мічелл сказав, що тепер в ЗДА є тільки 9 мільйонів фахових робітників на всіх 67 мільйонів працюючих. Військова й цивільна продукції домагаються щораз більшого числа фахових робітників.

Хрущов повчає французьких жінок

Москва. — Хрущов запевнював делеґацію французьких парляментаристів, що хоч в Совєтах жінки ходять погано одягнені і важко працюють, проте вони заробляють на своє життя чесною працею та не знають тієї найгіршої долі, яка стрічає велике число жінок на Заході, а саме проституції. Він заявив це у відповідь на застереження французької сенаторки Том Патнотр, яка запитувала Хрущова про умовини праці для жінок у Совєтах і про диспропорцію, яка панує в Совєтах поміж протеґуванням совєтським урядом якнайбільшого числа народин при одночасному зберіганні надзвичайно низької стопи населення. Хрущов, впевняв, що в Совєтах є місце ще на багато-багато нових мільйонів громадян. На Заході, мовляв, існує таке соціяльне законодавство, яке не зупиняє робітника перед самогубством, коли робітник тратить працю і стає нуждарем. Хрущов обурювався на такі „західні порядки". Французькі посли й сенатори не залишались без відповіди і наводили Хрущову докази на вищість західніх умовин праці і життя, а названа французька сенаторка звернула Хрущову увагу, що у Франції жінки є зрівняні з чоловіками щодо винагороди за працю та що уряд закрив усі доми розпусти.

У Польщі „покращало життя"

Москва. — „Новий дух незалежности і національної самопевности кидається найбільш в очі кожному чужинцеві, який тепер приїздить до Польщі" — твердить референт совєтських справ в „НЙТаймсі" Гаррі Шворц у кореспонденції з Москви, куди він поїхав через Польщу. У Польщі він затримався один тиждень. Шворц впевняє, що поляки застерігаються, що вони не є підголосками Москви та що комуністичний режим мусить щораз більше рахуватися з волею і настроями польського народу. Шворц наводить на доказ своїх слів вірш Адама Вазіка, який появився на першій сторінці варшавського часопису „Нова Культура" з гострою критикою „людей із місяця", які прийшли до Польщі вчити її „доброго смаку".

Крайова Сільськогосподарська Комісія нараджується над фармерською кризою

Вашингтон. — Крайова Сільськогосподарська Дорадча Комісія на дводенних зборах має нараджуватися над тим, як розв'язати фармерську кризу та стримати знижку цін на фармерські продукти і збільшити прибутки фармерів. Цю 18-членну комісію покликав до життя президент Айзенгавер в 1953 році, і вона має бути дорадчим тілом для секретаря рільництва. Перший промовляв на цій комісії сенатор Мілтон Р. Янґ, який домагався тривкої підтримки цін на фармерські продукти, яка була за демократичних урядів. Він казав, що тривка підтримка — це економічна конечність для уряду і Республіканської Партії. Янґ твердив, що тривку підтримку для допомоги фармерів, можна буде ухвалити на найближчій сесії Конґресу в 1956 році. Тривка підтримка цін повинна відноситися до таких рільничих продуктів: пшениці, кукурудзи, бавовни та інших, які грають головну ролю в продукції деяких фармерів. Рада Федеральних Резерв стверджує, що заборгування фармерів дуже збільшилися в попередньому році, хоч „загальна фінансова ситуація фармерів залишається досить сильна". Ця Рада стверджує, що ощадності фармерів в банках мало зменшилися в 1954 році і вони перевищують суму довгів фармерів. Але прибутки фармерів виявляють тенденцію і надалі зменшуватися. Пересічні ціни на фармерські продукти на 8 відсотків менші в серпні цього року в порівнянні з серпнем 1954 року. В перших шістьох місяцях цього року коротко термінові позички фармерів і довги на морґеджі в одному році збільшилися на 10 відсотків. Та загально гадають що Крайова Сільськогосподарська Дорадча Комісія не буде за тим, щоб знову ухвалювати тривку підтримку фармерів для збільшення цін на пшеницю, кукурудзу, риж бавовну і земляні горішки (арахіс), бо вона давніше підтримувала секретаря рільництва Бенсона в його змаганні до „пливкої" підтримки для фармерів. Комісія буде шукати шляхів, щоб іншим способом збільшити прибутки фармерів. Але урядові кола противляться тому, щоб уряд видавав більші суми на фармерську продукцію. Фармерська криза в передвиборчому році спричиняє республіканському урядові багато клопоту, бо республіканці побоюються, що можуть під час виборів в 1956 році втратити голоси фармерів і програти вибори.

Совєтський Союз й Українська ССР проти підвищення оподаткування до ОН

Головна Кватира ОН. — Комісія членських внесків ОН запропонувала невелику підвишку внесків поодиноких держав, членів ОН. Зокрема мали бути підвищені на 0.2% членські внески Совєтського Союзу й Української ССР. Проти цього підвищення виступили під час нарад згаданої комісії дуже гостро представники СССР й УССР, не зважаючи на те, що оподаткування СССР з титулу внесків виносить 15.08% загального бюджету й оподаткування Української ССР 2.02% загального бюджету, в той час, коли З'єдинені Держави платять 33.33% всієї суми, призначеної на удержування Об'єднаних Націй. Пропонована підвишка стосується 24 країн, членів ОН.

„Це є безглуздя вірити, що Совєти зреклися думки опанувати світ"

Ню Йорк, Н. Й. — Голова Конґресу Індустрійних Організацій Волтер П. Рутер, вернувшися з тритижневої подорожі по Европі і Середньому Сході, заявив журналістам, що „це є велике безглуздя вірити в те, що Совєти зреклися думки опанувати весь світ". Рутер закликав вільний світ допомагати недорозвиненим країнам, бо це — найкраща зброя під час так званої холодної війни. „Вільний світ, на думку Рутера, повинен, затримуючи свою військову оборонну силу, знайти шляхи для збільшення економічної допомоги тим, що її потребують". „Перша держава, яка подарує недорозвиненій країні в Азії або Африці атомовий реактор, — сказав Рутер, — здобуде такий психологічний успіх, який матиме значення більше від водневої бомби". В справі запланованого на грудень цього року об'єднання АФП і КІО Рутер заявив, що це об'єднання політично працюватиме в рамках обох великих партій, в яких старатиметься здобути прихильність для законопроєктів, вижливих для світу праці.

В АМЕРИЦІ

● **Джордж Л. Мередіт** і Доналд Л. Томпсон повідомили Американське Ракетове Товариство в Лос Анджелесі, Каліфорнія, що вони винайшли два радіоприлади, з поміччю яких можна перехоплювати і нищити в повітрі ворожі керовані стрільна.

● **Голова Баптистського** Світового Союзу д-р Теодор Ф. Адамс, який недавно був в СССР, заявив, що він вірить у те, що Совєти „направду" змінили свою політику супроти ЗДА. „Вони починають розуміти, — сказав Адамс, — що ми бажаємо миру". Відповідальні американські політики не зовсім погоджуються з провідником світових баптистів.

● **Автомобільна фірма Форда** повідомляє, що її моделі авт 1956 року подорожчають приблизно на 5 відсотків в порівнянні з цьогорічною ціною, і коштуватимуть від 1,562 до 2,280 долярів (без податків).

● **У Шарлотті,** південна Кароліна, таки вдалося зловити слона, який втік був з зоопарку і 12 днів жив на волі в густому лісі. Його вигнали з лісу, а потім 30 осіб оточили з линвами, зв'язали і привезли до зоопарку.

● **Щоденник** „Дейлі Кентоки Ню Ера" повідомляє, що на поліцію в Гопкінсвіллі прибули автом п'ять осіб, які твердять, що годину перед тим звели бій з 12-ма вояками, що прилетіли до них на фарму на „літаючій тарілці". Ці малі людина були опанцерені, бо їх кулі не брали. Один з них виліз на дерево, а другий на дах комори. Поліція не зайняла становища до цієї нічної пригоди на фармі.

● **Вломник,** який кілька днів тому вкрав з пушки, призначеної на пожертви для поліо, прислав до поліції в Кліфтоні, Н. Дж., листа такого змісту: „Соромлюся і віддаю". В пушці було три доляри і 60 центів, а „чесний" злодій додав від себе ще $1.40, і прислав в листі 5 долярів.

● **В Шікаґо** Анна Фюрмаєр народила близнюків, найважчих в історії ЗДА. Це — дві дівчинки, одна з них важить 8 фунтів і 1 унцію, а друга 8 фунтів і 14 унцій.

● **Команда Армії** дістала 62,000 порад, як заощадити найбільше грошей. За ці поради розділено нагород на 332,956 долярів, але заощаджено завдяки їм в цьому фінансовому році 20 мільйонів долярів.

В СВІТІ

● **Генерал Едвардо Льонарді,** новий президент Арґентини, був віддавна противником Перона. Він наразив собі цього останнього тоді, коли виступив одверто проти „вибору" покійної дружини Перона Еви на віце-президента Республіки. Це було в 1951 році, і Перон примусив його тоді виступити з армії. Льонарді замешкав у підміській віллі і весь час присвятив підготові протиперонівського повстання. Він має тепер 59 років.

● **„Приятелі Гебрейського** університету в Єрусалимі", чи вірніше один член цієї організації, склав $28,000 (10,000 англ. фунтів) на винагороду тій людині, яка винайде лік чи спосіб проти психічної недуги схізофренії (роздвоєння особовости). Передумовою одержання нагороди є те, щоб винахідник був професійним лікарем, практикуючим в Англії чи в Ізраїлі, або щоб був він абсольвентом університету в Єрусалимі або в Лідії.

● **Еспанська преса** назагал жалує за Пероном, побоюючись, щоб в Арґентині не прийшла до влади така демократія, яка промостить дорогу комуністам. Перон, мовляв, був генералом, диктатором, католиком і переводив соціяльні реформи, а всі ці чотири прикмети уподібнювали його до еспанського ген. Франка.

● **Індія** спекалась клопоту, що його мала з 82 колишніми південно-корейськими полоненими, які, після підписання перемир'я в Кореї і обміну полоненних, відмовились вертатися до Північної Кореї і до Китаю, але й не захотіли лишитися в Південній Кореї. Між ними є 72 корейці і 10 китайців. Індія прийняла їх тоді тимчасово до себе, бо жадна інша держава не хотіла їх прийняти на постійне поселення. Тепер погодилась зробити це Бразилія. 40 колишніх південно-корейських полонених хочуть залишитись в Індії. — невідомо чи Індія погодиться на це.

● **На Кипрі** постійно кипить. Мешканці одної оселі обкидали камінням англійських вояків, які здирали з брам і трибун протианглійські афіші. Вояки відкрили вогонь по демонстрантах.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕБЕЗПЕЧНЕ „ВІДПРУЖЕННЯ"

Співіснувальний концерт, що його підступно-хитро заінтонувала червона Москва в міжнародній політиці і що його з такою запопадливістю підхопили настроєні на мирну ноту країни вільного світу, вже викликав помітне політичне „відпруження", проти загрозливости й небезпеки якого перестерігають західню публіку найкращі знавці совєтських відносин і крутих доріг совєтської політики. Це цілком в порядку, що державні уряди не відкидають жадної, навіть найменшої можливости міжнародного замирення. Державні уряди роблять це в повній свідомості, відповідальності і в повній готовості на „всяку евентуальність". Сьогодні, наприклад, Америка у відповідній мірі теж включилась в загальну „співіснувальну атмосферу", але ми глибоко переконані, що коли б Москві забаглося нагло заграти на іншу ноту, то це Америку, коли мова про уряд і оборону, напевно не заскочило б.

Інша справа з публікою. Нарід прагне миру, і в такому наставленні готовий прийняти за факт навіть кожну ілюзію, як спрагнений в пустелі приймає за реальність фата-морґану. Але, переконавшись, що перед ним ілюзія, цей спрагнений в пустелі втрачає й ту решту сили та відпорности, яку мав.

Не виключене, що саме на це розраховує Москва і що саме на народні маси скерований тепер її співіснувальний наступ. З опінією та наставленням власного народу совєтські володарі ніколи не рахувались і напевно не рахуються й тепер. Сьогодні вони хитро передають Американському Червоному Хрестові 25,000 долярів на поводян, а завтра готові в одній чи другій частині світу обстрілювати амбулянси Червоного Хреста і обвинувачувати його у веденні бактеріологічної війни.

Якщо цей большевицький співіснувальний наступ справді скерований на публічну опінію світу, якщо він справді має на меті ту опінію здемобілізувати і послабити її відпорність та оборонну силу — а на це є переконливі дані, — то Кремль уже тепер може собі поґратулювати за направду великий успіх і одну з найбільших перемог у теперішній війні. Якщо кремлівські володарі на початку співіснувального наступу лише схидно й підступно усміхались, то вже сьогодні є досить причин на те, щоб вони сміялися на весь рот із легковірности деяких західніх політиків, зокрема з легковірности західньої публіки. Хто б не сміявся! Трагедія тільки в тому, що для всіх інших, крім большевиків, це міг би бути дуже гіркий і дуже дорогий сміх. Цікаве світло на цю загрозливу короткозорість та співіснувальну відпруженість кидають деякі відомі факти навіть з української дійсности. Вони тим більш характеристичні, що українська публіка, щонайменше велика її частина, знає характер і суть большевизму з власної практики та з практики своїх найближчих. Українська преса у вільному світі не тільки не попала в співіснувальний тон, але постійно б'є на сполох, перестерігаючи проти того, що може критися за співіснувальними хитрощами. А проте...

Від деякого часу завелася між нашим громадянством співіснувальна мода шукати зв'язків і кореспондувати з рідними чи знайомими за залізною заслоною. Тенденція такого порозуміння з людського боку аж надто зрозуміла, шляхетна і оправдана. Хто ж не хотів би подати вістку про себе і дістати таку ж від своїх? Хто не хотів би своїм рідним чи приятелям допомогти пакунком чи грішми, знаючи, що тієї допомоги вони дуже потребують? Але чи ті люди, які пишуть листи за залізну заслону, здають собі справу з того, що єдиним „злочином" багатьох із тих нещасних, кого знайдено з зв'язаними руками й ногами, з большевицькою кулею в потилиці у масових могилах Вінниці чи інших містах України, було тільки те, що при них знайдено листи від рідних з закордону? Чи здають собі вони з того справу, що їхня цікавість довідатись про рідних чи бажання подати їм вістку про себе може направду бути „першим кроком до пекла" для їх рідних за залізною заслоною?

Недавно на адресу „Свободи" прийшов лист з України, призначений для одного з її читачів у Ню Йорку. Коли ми запитали цього читача, чому він подав адресу „Свободи", а не свою власну, він виясни це своїми побоюваннями, щоб большевицькі аґенти не довідались про нього. Він у Ню Йорку боїться большевицьких аґентів, але не боїться писати й адресувати листа до когось, хто є в пащі тих аґентів.

Таких і подібних прикладів можна було б наводити більше і на цю тему можна багато дечого сказати. Багато дечого кожний може додуматись сам. Згадуємо про це тільки для того, щоб звернути нашим людям увагу на ту величезну загрозу і небезпеку, на яку вони можуть наразити не себе, але своїх рідних за залізною заслоною, попадаючи необережно в співіснувальне „відпруження".

ДЕРЖАВНИЙ МУЖ ЧИ АВАНТЮРИСТ

Хаотичні вістки з Арґентини не можуть дати ясного образу тамошньої ситуації, надто тим, які самі не знають тієї країни, з цілком особливими відносинами. Щоб зрозуміти джерела сили Перона, який володів в Арґентині кругло десять років, треба так само знати політичну, соціяльну й економічну структуру цієї країни, як і її традиції та прерізні прикметні особливості, невідомі в інших країнах. Те саме стосується причин повстання проти нього. Досить сказати, що ця найвпливовіша південно-американська республіка, хоч своєю територією і числом населення становить кругло одну третину Бразилії: понад 1 мільйона кв. миль і 18 млн. осіб) по нинішній день зберігає напівфевдальну систему, а нужда суперничає там із неймовірними багатствами одиниць. Одним із парадоксів Арґентини є також факт, що хоч вона визволилась з-під еспанського колоніяльного режиму вже у 1810 році, ставши відразу республікою, а в 1853 році прийняла ліберальну конституцію, то завжди переможний вплив на тамошнє правління мали — генерали.

Хуан Домінґо Перон прийшов до влади теж тільки формально з виборів, ставши президентом Республіки вперше 24 лютого 1946, вдруге 11 листопада 1951 року. Насправді він перевів був типову для південно-американських держав палатну революцію, як генерал, мавши за собою підтримку інших військових командантів. Чому саме тепер збунтувались проти нього спершу фльота (революційний зрив 16 червня ц. р.), а потім і частина армії (16 вересня ц. р.), і чому громадянська війна велася фактично поміж вірними й ворожими Перонові військами, це теж одна з тих загадок, незрозумілих для чужинців.

Знавці пояснюють, що Перон мав дві прикмети, які допомогли йому захопити владу і так довго втриматись при ній: нічим необмежену амбіцію і так само необмежений цинізм. Ці обидві риси диктували йому безоглядність в користуванні засобами, з яких найважливішими були три: 1) демагогія, 2) інтриґа і 3) терор. Він був — читаємо в коментарях — індивідуальністю, якщо признати йому велику спритність в користуванні всіми тими трьома засобами. Але він не є державним діячем, бо всі його реформи, переведені в державі, були скеровані на те, щоб зискати собі союзника у боротьбі за владу. Тому і його соціяльні реформи — ведені головно під вирішним впливом його померлої дружини Еви, колишньої акторки з великим вичуттям потреб працюючого люду—мали ту слабу сторінку, що протеґували й висували вперед, як політичну силу, робітничі низи, найгірший, а не найліпший робітничий елемент, порівнюваний американськими часописами з тим елементом у східньо-американських портах, який тероризує робітників і працедавців. Тому й ті нові стовпи перонівського режиму дістали назву „дескамісадос" — так сказати б — „безштаньки".

На тому то найнижчому пролетаріяті оперся був Перон, висуваючи його ніби для зрівноваження впливів військових елементів, які допомогли йому прийти до влади і без яких він не міг би вдержатися так довго. На доказ того, що між керівниками Генеральної Конфедерації Праці та впливовими генералами ніколи не було гармонії, знавці арґентинських подій вказують на факт, що зараз після повстання у половині червня ц. р. Перон перевів „чистку" між своїми цивільними, вірними йому людьми: сталося це власне під тиском тих військовиків, які допомогли йому тоді здушити революцію, але не любили його цивільного оточення. Малість Перона виявилася тоді в тому, що він, як і більшість диктаторів перед ним, не розумів, що це — останній шанс дійсно зберегти владу: завернути з помилкового шляху антидемократичного правління. 5-го липня ц. р. Перон у великій радіопромові звернувся до своїх опонентів з примирливим жестом, а через десять днів після цього заявив, що закінчує період диктатури й вертається до конституційного режиму. Насправді обидва акти були тільки тактичними ходами: він не привернув ніяких конституційних вольностей, навіть не заявив бажання розпустити опанований його партією парлямент (що складався з 158 послів і 30 сенаторів) і розписати нові вибори, не повів переговорів з опозицією на ґрунті реформ, а тільки жадав від неї капітуляції, натякнувши на можливість „концесій". І тому його диктатура мусіла зазнати тієї самої долі, що й всі попередні диктатури в історії, тим паче, що він не має ані загальної освіти, ані державницького хисту свого правзору італійського диктатора Муссоліні, взявши від нього тільки замилування до театральщини, напушеність і крикливість.

Коли проперонівський табір складався з частини старшинського корпусу й пролетарських низів, то контраперонівський табір складався з 4-х груп. Першу становили опозиційні політичні партії — радикалів, консерватистів (Демократична Унія), соціялістів і недавно оформлених християнських демократів. Комуністів трудно зараховувати до опозиції проти Перона, дармащо сам Перон запевняв про свою ворожість до комунізму: він робив це для того, щоб приподобатися З'єдиненим Державам, а насправді користувався підтримкою комуністів, якими були насичені робітничі низи. Всі ці партії були проти режиму, що не признавав демократії. Дальшим поважним його противником була Католицька Церква, справжня потуга в тій наскрізь католицькій країні, конституція якої наказує, що президентом і його заступником може бути тільки римо-католик. Конфлікт між Пероном і Ватиканом вибух внаслідок не тільки намагання Перона збільшити прибутки держави скасуванням податкових привілеїв клиру й Церкви, але й внаслідок перонівської реформи виховної системи та намагання мати вплив на добір вищого духовенства — те саме, що було між Церквою і нацистами в Німеччині. Третім великим чинником опозиції були промисловці, банкіри й землевласники: за перонівського режиму розпаношилась корупція і наросла ціла верства новобагатченків — прислужників режиму, але державне господарство опинилось над краєм пропасти. Врешті четвертою складовою частиною опозиції були ті військовики, яким не подобалось ані підлещування Перона юрбі, ані його марнотратство в користь нових достойників, ані переслідування Церкви, ані вічні інтриґи. Очевидно, величезну ролю мусіло грати напруження, що існувало фактично, хоч не формально, між Арґентиною і З'єдиненими Державами: досить було подивитись на найвпливовішу американську пресу, щоб знати відношення тієї країни до перонівського режиму.

І тому Перонові зовсім не допомогла ще одна зручна інтриґа, яку він затіяв із своїм нібито зреченням 31 серпня ц. р., із зручно змобілізованим „народом", який „зажадав" від нього залишитись далі при владі. Того самого дня, коли він заповів ніби поворот до конституційного режиму, поліція „викрила змову" на його життя, і в'язниці знову заповнилися його політичними противниками. А через два тижні після того він заповів одверто „війну" проти всіх своїх опозиціонерів. Для цілей тієї „війни" 1-го вересня ц. р. проголошено в Буенос Айресі воєнний стан. Очевидно, це тільки погіршило й так напружену атмосферу і приспішило вибух нової революції, цим разом уже краще підготовленої з участю не тільки фльоти але й частини війська. Можливо, що в Арґентині довго ще не буде спокою, але ледве чи вернеться ще колись до влади генерал Хуан Домінґо Перон, більше авантюрист, як державний муж.

Зенон Стефанів

ВИШКІЛЬНА СИСТЕМА НІМЕЦЬКОГО ВІЙСЬКА

Нав'язуючи до моєї попередньої статті („Свобода" ч. 140) про німецькі військові плянування, — хочу тепер познайомити читачів, а в першій мірі бувших військовиків, із зовсім новими методами, що мають бути пристосовані у вишколюванні новоорганізованих німецьких збройних сил. На особливу увагу заслуговує спосіб навчання майбутніх старшин активної служби, що різниться не тільки від давнішого німецького вишколу, але також і від старшинського вишколу інших збройних сил західнього світу.

Дня 24 червня ц. р. західньо-німецький парлямент ухвалив перший військовий закон про покликання добровольців (Freiwilligengesetz). Цей закон є й основою відновленої німецької військової сили. На тій підставі, протягом останніх двох місяців міністер оборони Блянк видав цілий ряд виконних розпорядків адміністративно-технічного характеру.

Платні для війська устійнені нарівні з платнями службовців цивільної служби — в засязі від 250 НМ для рядовика до 3,000 для генерал-поручника; до цього доходять ще функційні, родинні і кватирні додатки.

Назви військових ступнів залишено в засаді з незначними змінами попередні, тільки, напр., давню рангу Unterfeldwebel змінено на Stabsunteroffizier, а також генеральські ранги: Generalmajor на Brigade-gen., Gen.-lt на Gen.-Maj., Gen. d. Inf. (Kav., Art., Panz. і под.) на Gen.-Lt., і Gen.-Oberst на General.

Перемінено, натомість, зовсім відзнаки ранги на уніформі, що навіть не подібні до давніх — підстаршининоситимуть відзнаки на рукаві, а старшинам скасовані срібні нараменники.

Декретом президента впроваджено вже нові військові уніформи сіро-зеленої барви, трьох родів — польової, службової та вихідної. Прийнято американський сталевий шолом; задержано давню форму польової шапки-сєґерки до польової і службової уніформи.

При цьому треба згадати, що велика частина німецької публічної опінії, особливо з комбатантських кругів, дуже критично наставлена проти нововпроваджених відзнак військових ступнів, американського шолома, а головно проти затвердженої вихідної уніформи, що, мовляв, минається з німецькою військовою традицією, а своєю формою уподібнювати буде німців до південноамериканських вояків.

Установлені вже селекційні Комісії найдалі до 1 грудня ц. р. мають закінчити перевірку коло 10 тисяч заяв добровольців. До того ж часу буде покликано до служби 6 тисяч перших німецьких громадян, колишніх військовиків, в тому числі 3 тисячі старшин і 2 тис. підстаршин. В першу чергу потрібна буде така кількість рангового порядку: 1 ген.-пор., 3 ген.-майори, 21 бриґ.-генерал, 275 полковників, 680 підполковників, 966 майорів, 970 сотників, 400 поручників і підпоручників, 200 бунчужних, 400 ст. булавних, 450 булавних, 500 ст. десятників, 300 десятників, 150 вістунів і 684 ст. стрільців.

Як видно з повищого, у перше покликання входить крім генералів, більшість старшин високої ранги, до речі, майже всі з освітою академії генштабу. Це зовсім зрозуміло, коли зважити, що в першій фазі формування від підстав, потрібна велика кількість висококваліфікованих старшин з великим минулим досвідом. Вони й будуть придатні до розбудови нового міністерства оборони, військового шкільництва, корпусних і дивізійних штабів, воєнних округ та військових адміністративно - господарчих управлінь. Частина з них піде на закордонні відрядження — на штабові становища в Головній Кватирі НАТО і ЗЕОС, короткоречинцеві курси в ЗДА, В. Британії і військовій академії НАТО, як також до обсади військових місій та комісій для достави й перебрання зброї.

Загальна військова повинність в Німецькій Федеративній Республіці введена на підставі додаткової 73 статті конституції. В зв'язку з цим виготовлено вже проєкт нового військового закону (Soldatengesetz), що нормує права й обов'язки військовослужбовців. На найближчій парляментарній сесії буде ухвалений цей закон, бо він мусить увійти в дію найпізніше в дні 1 квітня 1956 р. на місце тимчасового закону про покликання добровольців.

Слід звернути увагу на деякі статті цього закону: визнавання демократичного ладу (§ 7), заборона активної політичної діяльности (§ 15), активне й пасивне виборче право (§ 22), навчання про громадянські і міжнародні права і обов'язки під час миру і війни (§ 28), введення в кожній частині виборних повірників (Vertrauensmann) для кращої співпраці між зверхником і підвладним (§ 30), установлення військового душпастирства (§ 31).

Відносно релігійного піклування, в організаційній схемі передбачений один священик на кожних 1500 військовослужбовців однієї конфесії. В практиці будуть створені в кожнім полку дві військові парафії — католицька й протестантська, до яких приналежні будуть і родини професійних та вільнонайманих військових. Члени малочисельних релігійних деномінацій матимуть своїх духовників при корпусах або дивізіях.

В медично-санітарній ділянці, крім осібного військового шпитальництва, кожний батальйон матиме свого лікаря, тобто в полку, включно з полковим лікарем-шефом, будуть чотири лікарі, що рівночасно будуть командирами санітарних чот у батальйонах, а полк. лікар санітарної сотні полку.

Загальна військова повинність в НФР зобов'язує громадян від 18 до 45 року життя, для старшин і підстаршин до 60 року. На час загальної мобілізації та війни віковий ценз підноситься для всіх до 60 років.

Основна військова служба триватиме 18 місяців, до якої призивається громадян із закінченим 20 р. життя. Абітурієнти середніх шкіл можуть зголоситися до служби на 18 році життя. Старші річники, між 23-28 рр. життя, що були замолоді до війська до 1945 р. відбудуть скорочену 6-міс. військову службу, на протязі двох перших літ. Рівночасно буде перешколю-

(Закінчення на стор. 3-ій)

НА ТЕМИ ДНЯ

Спеціяльним „указом" Верховної Ради СССР проголошено в другій половині вересня ц. р. широку „амнестію" для всіх коляборантів, „злочинців", усіх, що не тільки воювали проти Совєтського Союзу, але й навіть брали участь в діяльності антисовєтських організацій, за що досі карали в СССР кулею в потилицю. Всім їм, сказано в „указі", дозволять вернутися, покаятися і працювати далі мирно для „блага" не вільки свого, але й пузатих Хрущових та Булґаніних.

Кілька місяців перед тим відомий берлінський „комітет для повороту на родіну", очолюваний еведистами Міхайловими і Муратовими, видав навіть окреме звернення до еміґрантів із закликом вертатися, бо „родіна" все простить і всіх „вселаскавіше" прийме.

Якою „всепрощаючою любов'ю" сповнене було це звернення, можуть свідчити такі дослівні цитати:

„Які б не були ці причини (перебування на еміґрації — ред.) у кожного з вас, твердо знайте одно: повертайтесь, і Батьківщина вас прийме!

„Навіть тих, хто, не витерпівши лютого голоду та побоїв, вступив у ворожі нашій країні військові організації, на зразок безславної РОА або національних батальйонів;

навіть тих, хто, спонуканий страхом смерти, згодився піти на службу до окупантів;

навіть тих, хто винний перед Батьківщиною, — Батьківщина прийме!

„Повертайтесь! Допомагайте вашим товаришам, які ділять з вами гірку долю блукачів, що втратили батьківщину... Переконуйте тих, що вагаються, пробуджуйте тих, до кого не дійшов закличний голос батьківщини!"

**

Медові слова, солодкі слова, але великого успіху вони не мали, бо за пів року раптом яких 250 „загублених блукачів" вирішили послухати заклику і вернутися „на родіну", вибравши цим не тільки свій шлях, але і свою долю.

Невесела вона буде, коли взяти до уваги думки і почуття колеґ підсовєтського поета і члена берлінського комітету Муратова, висловлені у вірші підсовєтського ж поета Дмитра Павличка, надрукованого у серпневій книжці „літературно-художнього та громадсько-політичного журналу" п. з. „Жовтень", що його друкує совєтське Книжково-журнальне видавництво у Львові. В цьому вірші, присвяченому українським еміґрантам, які „американський хлепчуть суп", чорним по білому надруковані такі вже не амнестійні та й не урочисто-закличні рядки:

„Нюйоркські слуги й шпигуни,
Вам наша воля очі коле?!
Ні, не повернетесь ніколи
На злотоносні лани...

Сиділи б тихо, а як ні,
То ми не будем тому винні —
У европейськім баговинні
Знайдемо вас на самім дні!..

І ви дасте одвіт за все
Перед судом народним, [правим...
Такий молебень вам одправим,
Що вже ніхто вас не спасе".

Добре іноколи прочитати такі рядки, надруковані в самому „розгарі" кампанії за „повертання на родіну" і напередодні совєтської „амнестії"...

ВЕРЕСЕНЬ

Спливають дні, як вічна теча,
За сірий обрій мертвих літ.
Коли ж прийде? І хто предтеча?
І де ж шукать вогненний слід?

Крізь золото остання просинь
Цілує сонний краєвид.
Прозорий день осяяв осінь
В мережеві похилих віт.

Знов, літо це одно узявши,
Життя і цей закреслить рік,
І буде все таким, як завше,
І в безвістях завмре мій крик.

ЄВГЕН МАЛАНЮК

Ольга Мак

КОЛИ СКРИПІЛИ ВОЗИКИ...

(До десятих роковин призабутих подій)

(2)

Вибило три чверти на третю годину ранку 20-го квітня 1945-го року (так починає моя оповідачка), коли ми покидали табір у Ґрінав, розташованому в східній частині Берліну. Наші чоловіки працювали в протипожежній охороні і мешкали в іншому таборі. З вечора у них було проголошене гостре поготівля, і вони нам сказали: „Негайно тікайте на Тельтов. Там зустрінемось. Коли не зустрінемося в Тельтові — шукайте нас у Потсдамі".

Умовні адреси в кишенях, мапи — за пазухою, візками ми забезпечились заздалегідь. Тепер лишалося головне: непомітно висмикнутися з табору. Та це головне є рівночасно і найтяжче, бо за нами з самого вечора пильно слідкує дозорчиця — чи то естонка, чи то литовка, яка є в близьких стосунках з командантом табору. Її настирливі питання про те, чому ми так довго не спимо, чому складаємо речі і т. д., ми збували загальниковими відповідями, не говорячи, звичайно, правди, і все чекали моменту, коли вона вже піде спати. Та чи вона потай слідкувала далі за нами, чи збудив її гамір, якого не можна було уникнути при таких зборах — невідомо. Тільки, коли ми, поскладавши свої убогі клунки і дрібних, заспаних дітей на ручні возики, збиралися рушити з двору, — за нами несподівано вискочив комендант.

— Стій! Стій! — закричав люто. — А це що?! А це куди?! Хто дозволив?!

У білизні, поверх якої наопашки накинув шинелю, з пістолею в руці, виглядав більше, ніж смішно, у своїй злості: тут уже все валиться, большевиків от-от що не видно, а він репетує і питає про якісь дурні дозволи.

— Ми йдемо геть, — відповідаємо йому здержано. — Ви хіба не бачите, що робиться?..

Комендант, здається, відчуває безрадність свого становища і вдається до погроз, які виголошує плаксивим тоном:

— Жінки, опам'ятайтеся!!! — вимахує він пістолею. — Постріляю, коли рушите з місця!..

Але перед перспективою зустрічі з большевиками його погроза видається зовсім нестрашною.

— Стріляйте! — крикнула я йому просто в обличчя. — Стріляйте, коли посмієте!.. Скільки часу ми вже просили вас випустити нас з табору?.. А ви не хотіли.

— Я не маю права вас пустити, розумієте? — виправдується комендант. — Я не дозволяю!..

— То тепер ми йдемо без дозволу! — відрізую я. — Большевики вже в Берліні, і ми більше не будемо чекати!

— Але ж чого ви так тих большевиків боїтеся?! — переконував далі комендант, стараючись загородити нам дорогу. — Большевики ще, здається, нікому голови не скрутили!.. Я ж лишаюся на місці!..

Цими словами він сказав усе, і дальші розмови були зайві. Не відповідаючи більше нічого, ми понатягали нашу „упряж" і рушили з місця. Злісно-плаксиві крики коменданта почали від нас віддалятися, поки, змішавшись з загальним гуком і гамором, не затихли зовсім.

Поїхали...

Випадково пізніше довідалися ми, що комендант на власному гіркому досвіді переконався, що большевики таки „голову скручують" навіть своїм симпатикам, але цього досвіду німець уже не міг використати. Коли він, парадно зодягнений, вийшов з приємною посмішкою на устах привітати перші большевицькі частини — зараз же дістав кулю в лоб і загинув на місці.

Але це між іншим...

Отож, ми рушили.

Стояла тепла, весняна ніч. Зрештою, чи то можна було назвати ніччю? Де була лагідна, глибока, оксамитна нічна синь? Де були зорі? Де були спокій, тиша, сон? Величезна столиця славної держави, мов котел з палаючою смолою, моргала кривавими відблисками пожеж, душилася в клубах їдкого диму, шкірилася гігантськими щербинами розторощених будівель, світила голими ребрами залізних в'язань і болісно стогнала від розривів тяжких бомб. Земля здригалася, немов обезголовлений труп у передсмертних конвульсіях, і підпливала кров'ю.

Чи це була ніч?..

Ні, це не була ніч — це було пекло! Напевне Помпея під час вибуху Везувію не переживала страшніших моментів...

І ми йшли через пекло. Самотні, нещасні, налякані, безпомічні. Здавалися самим собі такими мізерними, такими дрібненькими на тлі безмежної руїни й пожарища, як той порох, що його топтали власними ногами. Аж дивно було, що в цих дрібнесеньких створіннях можуть міститися ще якісь почування. А ці почування були. Був безмежний страх, бездонний жаль і хіба невеличка іскорка віри в порятунок...

Тарахкотять і порипують возики. Десь щось зсувається, десь щось падає, у когось плаче дитина. На кожному кроці натрапляємо на гори розкрошеної цегли й тиньку, що перегороджують нам дорогу, або на глибокі вирви від бомб. Скручуємо то в один бік, то в другий і прямуємо далі в південно-західньому напрямку, де має бути Тельтов, де нас повинні чекати чоловіки й батьки наших дітей. Чим далі йдемо, тим більше зустрічаємо людей, які також з ручними візками, або й з самими тільки наплечниками, сповзаються зі сторони вогненного моря і, як доплини, що зіллялися докупи, утворюють широку й густу лаву, що рікою ллється по широкому шосе.

Мов безконечна стонога, людська маса повзе дорогою вперед і вперед. Гудуть, зливаючись воднє, глухий тупіт ніг, скрип возиків, притишені, уривчасті розмови і той шемір, що завжди витворюється у великому зборищі людей. Все майже посціль жінки. Чоловіків не видно. Вони — на фронті. У німок похилені голови, стиснені уста, суворі, сухі очі. Серед них не чути ні плачу, ні жалів, ні нарікань, дармащо батьківщина лежить в руїнах, що відіграється останній акт їхньої державної трагедії. Ні, вони не плачуть.

Напружуються м'язи, натягаються посторонки возиків, натягаються й жили, бо ми спішимо, спішимо! Ми мусимо втекти від бистроходних танків і панцерних авт, які десь ідуть за нами. Де? Далеко ще, чи вже близько — хто це може знати? Ми ж їх не бачимо в темряві.

Але „вони" напевно нас бачать. Бо ось зловіщо загуділо вгорі, і над людською безконечною стоногою війнуло подихом смерти. Той гуркіт і ті почуття, що він приносить з собою, нам не нові, і ми знаємо, що треба в таких випадках робити. Як на команду, людська маса миттю розсипається обабіч шосе і тікає стрімголов якомога далі від нього, а на опустілій дорозі самотньо і покірно залишається ряд опустілих возиків. Ще хвилина — і вздовж дороги вибухають вогненні вулькани, а в їхньому полум'ї летять високо вгору розторощені колеса, валізки, клунки, відірвані руки, ноги і голови тих, що не вспіли втекти.

Коли страшні смертоносні птахи відлітають, люди, як хвилі морського прибою, знову котяться до шосе і перегукуються, скликаючи своїх найближчих. Десь хтось скрикує, десь хтось голосить, десь хтось відносить мертву закривавлену дитину і кладе її в придорожньому рові. Після того трагічний похід рушає далі, щоб за кілька хвилин знову розсипатися при наближенні зловіщого гуркоту.

Так було раз, другий, п'ятий, десятий, двадцятий... Чи тоді хтось умів рахувати щось інше, крім членів своєї родини?..

ВИШКІЛЬНА СИСТЕМА НІМЕЦЬКОГО ВІЙСЬКА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

вана резерва на короткореченцевих навчаннях, разом 6 місяців для рядових і підстаршин до 45 р. життя та 12 місяців для старшин до 60 року.

В німецькому війську будуть служити три категорії військово-службовців, а саме: а) військово-зобов'язані, що відбувають свою активну службу та покликані на періодичні навчання резервісти (Wehrpflichtige); б) вільнонайняті або капітулянти на 3-12 років — старшини, підстаршини і рядовики-спеціялісти (Soldaten zur Zeit) і в) старшини і підстаршини сталої служби (Berufssoldaten).

Набір рекрутів буде виконуваний ротаційним способом, чотири рази на рік. Новобранці перейдуть основний вишкіл в окремих вишкільних батальйонах (Stammbataillon) на протязі трьох місяців. Тут їх навчать, обов'язкової для всіх родів військ та зброї, піхотної муштри, нескладних тактичних завдань піхоти в наступі й обороні та орудування кулеметом, штурмовим карабіном, ручною гранатою, панцеркулаком тощо.

Після цього вишколу молодих вояків приділюється до частин різного роду зброї (Feldtruppe), де перебувають вони до кінця своєї служби, тобто 15 місяців. Тут, поруч зімкненого вишколу в рою, чоті, сотні, батальйоні, боєвій групі та великих з'єднаннях, вони мусять ще перейти докладне поодиноке навчання із спеціяльною зброєю і знаряддям, що належать до устаткування частини. Розуміється, до цього ще треба додати шкільне й боєве стріляння та осінні й зимові маневри. В засязі квартальної вишкільної програми одержить кожна сотня 15-20 новаків з учбового батальйону, а рівночасно така сама кількість вислужених буде звільнена до цивільного життя.

Старшинський кандидат активної служби, із закінченою середньою освітою, подібно як інші новобранці починає свою військову службу від звичайного вояка. По відбутті першого шостимісячного вишколу (3 міс. в кадрі і 3 міс. в частині) та після дуже суворої кандидатської кваліфікації безпосередніми зверхниками — аспірант одержує титулярне звання підхорунжого-ст. стрільца (Fahnenjunker — Gefreite). По відслуженні наступних 6 місяців та коли і дальше відповідає всім кваліфікаційним вимогам, підвищують його до першого підстаршинського ступня — підхор.-вістуна (Fhnjnk-Uffz).

Починаючи з цього часу підхорунжих приділюється на навчання до військової академії (Heeresakademie), що триває 12 місяців. Відповідником військової академії для наземних військ є воєнно-морська академія (Marineakademie) для морських військ, а воєнно-повітряна академія (Luftwaffenakademie) для повітряних. Закінчуючи академію та склавши успішно старшинський іспит, підхорунжий отримує аванс на хорунжого (Fähnrich).

Хорунжих приділюється тепер на півроку до частин для відбуття практики, а головно, щоб докладно запізналися з умовинами і завданнями того роду зброї, до якої будуть призначені. Під час цієї практики хорунжі будуть відряджувані на кілька тижнів для ознайомлення з важнішими проблемами інших родів військ, напр.: хорунжий наземних військ до морських і повітряних, хорунжий повітряних військ до наземних і морських і под.

По відбутті практики хорунжі переходять на дальше вишколення до спеціяльної військової школи (Truppenschule), що триває 6 місяців і де будуть вивчати всі функції командира чоти, що є основою для кожного старшини. Аж по задовільнім закінченні цієї школи, себто по 36 місяцях навчання, хорунжий одержує номінаційний старшинський патент на підпоручника (Leutnant).

Для доповнення своєї військової освіти, ще в першому старшинському році, молоді підпоручники всіх родів військ, — що до речі дуже різняться між собою способами вишколу, — тобто наземних, морських і повітряних, — будуть приділені всі разом до спільної воєнної академії (Akademie Gesamtstreitkräfte) ще на 6 місяців. Тут, крім вивчування військовознавчих предметів, їх познайомлять з важнішими питаннями з історичної, політичної, соціяльної, технічної, господарчої, як також педагогічно-психологічної ділянки. Тому й викладачами на цій академії будуть і цивільні професори.

На цьому ще не завершена фахова освіта німецького майбутнього старшини. При воєнних округах (Wehrkreis) мають бути утворені аплікаційні курси для командирів сотень, батальйонів і полків. Закінчення їх потрібне для дальшого підвищення на сотників, майорів, полковників. Крім того, мають бути відкриті ще спеціяльні школи й курси, напр., генштабу, інтендантства, військ. адміністрації, санітарії і т. п.

Кандидат на старшину резерви відбуває свій перший рік військової служби в лінійній частині і подібно як кандидат на активного старшину, одержавши звання підхорунжого переходить до військ. академії, де закінчує тільки 3-міс. скорочений тактичний курс, а після того 3-міс. вишкіл на командира чоти у військовій школі (Truppenschule). По її закінченні, т. є по відслуженні 18 місяців звільняється в ступні хорунжого до резерви. На протязі 2 літ хорунжого рез. покликається на 6-тижн. вправи та по їх виконуванні він іменується підпоручником резерви. Старшини резерви обов'язані ще відбувати періодичні військові, а крім того ті, які закваліфіковані на командирів сотень і батальйонів, ще й окремі курси у військових школах.

Вишколювання підстаршин активної служби триватиме 2 роки. З того, перший рік так само як і старш. кандидат він служить у військовій частині. Щоб одержати перший підстаршинський ступінь, мусить закінчити полкову підстаршинську школу та збірну дивізійну, як рівно ж відбути піврічну практику. Дальше, щоб бути підвищеним до ранґи булавних підстаршин, мусить підстаршина продовжувати дальше свій вишкіл у спеціяльних школах та курсах для підстаршин. Вийнятково спосібні і інтеліґентні підстаршини в ступні булавного, можуть бути допущені до військової академії без свідоцтва зрілости та стати пізніше старшинами.

Підстаршинські кандидати резерви переходять скорочений вишкіл і їх підвищуватимуть до вістунів резерви по перших вправах.

В першій фазі розбудови німецьких збройних сил конечним буде деяке спрощення, головно у вишколюванні старшин і підстаршин, що якийсь час буде значно скорочене. Німецькому військові бракуватиме в першу чергу найнижчих старшинських і підстаршинських ранґ. Для прикладу: новоприйняті поручники і підпоручники, десятники і вістуни із старої армії, що в 1945 р. мали по 20-25 років, тепер на 10 літ старші. Згідно з міністерським розпорядком вони будуть підвищені з огляду на свій вік до сотників і булавних. Для того ту прогалину в наймолодшому, але й основному командному складі, мають заповнити молоді старшини й підстаршини нового призову, що вишколені будуть в прискореному темпі.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою і радіом)

ЯК ЖИВУТЬ В ЖИТОМИРІ

Про це пише до редакції „Радянської України" лікар С. Мокрицький: „У нас, в Житомирі, на околиці Смолянці, дуже мало крамниць: всього лише одна хлібна та дві продовольчих. В цьому районі зовсім немає їдалень. Проте, на території одного лише кварталу по вулиці Карла Маркса стоять аж п'ять пивних. Також на кожному підприємстві, замість їдалень, тримають пивні. Очевидно, таке розміщення крамниць торговельним організаціям до вподоби. Їх не хвилює, що населення Смолянки примушене стояти в чергах за харчами, що, коли треба купити промтовари, доводитьсл їхати аж у центр міста. Колись на вулиці Шпитальній появився так званий „дикий" базар. Тоді тут поставили столи для продажу молочних продуктів та овочів. Тепер і цього нема. Колгоспники розкладають свої продукти просто на землі. Немає в нас також жадної книгарні, кіоску, фотографії..."

ПАРКИ НА ЗАВОДАХ КИЄВА

Щоб показати численним чужоземним гостям, що масово відвідують тепер Україну, як то дбає совєтська влада про робітників, спішним порядком почали в Києві „озеленювати" території заводів і фабрик. І так, овочеві сади й парки створено вже на ряді підприємств Жовтневого району. Тінисті алеї прикрашають подвір'я заводу „Червоний екскаватор". Восени обіцяють висадити тут сотки декоративних і овочевих дерев. А вздовж цехів заводу „Червоний ґумівник" вже розбито пишні клюмби і посаджено понад 15 тисяч кущів та дерев. На ці роботи, — пише Радянська Україна, — виасиґнувано понад сто тисяч рублів. Отже, стахановці, виконуючи й перевиконуючи пляни, можуть тепер втішатися запахом квітів. Чи не справді „соціялістичний рай"?

СОВЄТСЬКІ ФАХІВЦІ ІНДУСТРІЯЛІЗУЮТЬ ІНДІЮ

„Правда" з 3 вересня повідомляє: „1-го вересня до Краматорську (Донбас) прибула делеґація спеціялістів Індії на чолі з секретарем міністерства продукції С. С. Кера. Члени делеґації відвідали Старо-Краматорський машинобудівельний завод ім. Орджонікідзе, де познайомилися також з проєктами машин, що їх старокраматорські машинобудівники виготовляють для металюрґійних заводів республіки Індії". Так від „приязного невтралітету" Індія поволі переходить до чимраз активнішого „співіснування" з Москвою.

„ДО ПОБАЧЕННЯ, РОСІЄ, ЩАСТИ ТОБІ!"

Такими зворушливими словами прощався з Росією лорд-мер Бірмінґгему Артур Гібсон, що очолював делеґацію муніципальної ради цього старовинного англійського міста. Чекістам і іншим представникам совєтського уряду він заявив на прощання ще таке: „Всюди в Росії нас дуже мило зустрічали. Ми з жалем покидаємо цю велику і дружню країну. Від'їжджаючи звідси, ми бажаємо всього доброго усім в Росії, всім друзям, які нас зустріли. Спогади, які ми веземо з собою, це — спогади про дружбу. До побачення, Росіє, щасти тобі!"

До цього можна було б додати тільки одно: якщо побажання лорда-мера Артура Гібсона сповняться, і Росії справді пощастить, то нещасна буде Англія із своїми лорд-мерами... Також, мабуть, дуже сміялися в редакції „Правди", коли подану вище заяву Артура Гібсона здавали до друку.

ПЕРЕД НОВИМ ШКІЛЬНИМ РОКОМ

Перед початком нового шкільного року міністер освіти І. Каїров виступив в „Ізвєстіях" з статею на цю тему. Поговоривши про успіхи і досягнення совєтської школи, він в кінці своєї статті спеціяльну увагу звернув на недотягнення в навчальних процесах. „Треба раз на все, — пише він, — покінчити з примиренським ставленням до недостойної поведінки деяких учнів. Треба припинити неправильну практику, коли органи освіти без усякої до того підстави поновлюють виключених зі школи учнів або переводять їх в інші школи, де вони поводять себе ще гірше. Треба організувати окремі кляси і школи для переростків, школи з окремим педагогічним режимом і подбати про поширення сітки спеціяльних шкіл. Поважною причиною недисциплінованости і поганої поведінки школярів, — нарікає міністер освіти, — є безтурботне, а іноді й безвідповідальне ставлення батьків до виховання своїх дітей. Також профспілкові й комсомольські організації останнім часом послабили боротьбу з дитячою бездоглядністю і не ведуть рішучої боротьби з такими фактами, коли деякі батьки і дорослі громадяни своєю поведінкою завдають шкоди вихованню дітей і молоді". У вихованні дітей міністер радить батькам і органам народної освіти частіше звертатися до партійних організацій.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфія, Па.

Закінчення першого шкільного року У. П. М.

Перший шкільний рік Українських Професійних Музичних Курсів можна вважати вповні успішним, як з огляду на скількість вписаних і студіюючих учнів, так і на успіхи, зроблені ними в річних виступах, які відбулися у великій залі Клюбу Горожан у Филаделфії. Як перший виступ учнів нової школи, Українських Музичних Професійних Курсів, у січні ц. р. викликав признання усіх присутніх своєю зразковою організацією й високо-якостевим рівнем усіх виступаючих, так в ще більшій мірі згаданий кінцевий виступ учнів У. М. П. Курсів дав безсумнівний доказ, що ця нова музична школа у Филаделфії — школа небуденної кваліфікації, яка свою музично-виховну задачу виповнює в якнайкращий спосіб.

Велике зацікавлення працею й осягами У. П. М. Курсів було замітне на згаданому виступі учнів таким фактом, як маса публіки, яка заповнила велику залю Горожанського Клюбу, дарма, що згаданий виступ не був оголошений, чи пак реклямований, ані в пресі, ані в радіо. Виступали студенти кляси співу Марії Сокіл (Галина Федорович, Ігор Петик, Оксана Вак-Войчук, Марія Мазур), кляси скрипки й ансамблю Ярослава Миґасюка (Ігор Швець, Ліда і Рома Скочиляс, Славця Миґасюк, Орися Мачук, Ростислав Харина), кляси фортепіяну Лідії Вульби (Ваірка і Зема Далянтінов, Славця Кічуга, Оля Прохурська, Юрій і Зенон Антоняк, Мирося Олійник, Андрій Мак, Орися Кушнір, Нюня Ющишин, Мирося Книш) і д-ра Антона Рудницького (Таня Бульба, Марта Перлова, Ксеня і Ігор Федорови, Орест Котельницький, Галя Крицька, Мирося і Дарія Новаківські, Доріс Рудницький, Юрій і Богдан Гнатюки, Уляна Надраґа, Христя Дибуляк) і Софії Горницької (Люба Коваль, Лариса Середа).

Усі без вийнятку учні виступали певно, зі зрозумінням і повагою, даючи наглядний доказ, як досконалої підготовки, так і існуючого загального педагогічного пляну школи, та окремих вчителів.

Усі виступи публіка приймала дуже сердечно, а коли на закінчення виступу директор У. П. М. Курсів д-р Антін Рудницький подякував присутнім за таку численну участь, а всім виконавцям за їх вдалий виступ, заохочуючи до дальшої праці, та коли представники учнів винесли на сцену п'ять великих кошів квітів для своїх вчителів, дякуючи їм за їх працю — тоді публіка зготовила учительському зборові й директорові Музичних Курсів справжню овацію.

В кілька днів пізніше відбулися річні іспити та ввечорі цього дня, заходами Батьківського Кружка, забава для учнів, получена з роздачею свідоцтв.

В присутності директора, д-ра Антона Рудницького, відбулися теж річні іспити й роздача свідоцтв у відділі У. М. П. Курсів у Йонкерс (керівник: д-р Віктор Пацлавський), де д-р Рудницький у кінцевому слові до батьків ствердив загальний поступ та добрий розвиток усіх учнів.

Ярослава К-чук.

● Дефіцит Нюйоркської Філармонічної Оркестри становив у 1954—1955 році 245.463 долярн, а в 1953—1954 році — 124,205 долярів. Управа філармонії нарікає, що великі корпорації не підтримують її фінансово.

● У Сінґапорі на Маляйському півострові, що має власну самоуправу, але підлягає Англії, 2,000 комунофільських робітників демонстрували проти законопроєкту, який дає право арештувати кожного, запідозреного в комунізмі або підривній роботі, і тримати у в'язниці без суду до шести місяців. На Маляях є 80,000 зорганізованих робітників, у проводі яких стоять комуністи.

● В Англії сконструйовано новий тип літака, який може розвивати швидкість 2,000 миль на годину. Новий тип літака названо „Вараном", але про нього не оприлюднено ніяких ближчих даних.

Праця—Help Wanted—Agency—Праця

Шукаєте праці — шукаєте робітника?

Зверніться до Агенції Посередництва Праці
TOMPKINS SQUARE EMPLOYMENT AGENCY
33 3rd Avenue, New York 3, N. Y. • Tel. ORchard 4-1137
Особливо потрібні кваліфіковані, або некваліфіковані робітники до праці в ресторанах:
КУХАРІ, БУФЕТОВІ (COUNTERMEN), КЕЛЬНЕРИ, ПОСЛУГАЧІ, ПОМИВАЧІ і ін.
• Заходьте до нашої Агенції, яка існує вже 30 років! • Наша Агенція відома, що дає охочим добру й добре платну працю! Переконайтеся про це!
JOHN GELETY, власник

ПРАЦЯ
Help Wanted—Male

ПОЖЕЖНИКИ
з лайсенсом і досвідом.
Coal Fire — Call
W. RALSTON & CO.
Old Bridge
New Jersey

TOOL and DIEMAKERS
з досвідом "Jobbing".
Мусять мати загальні кваліфікації.
Добрі умовини праці.
Tel. PEapack 8-0970

SHEET METAL MECHANICS
OIL BURNER MEN
з досвідом. Багато надчисельних годин. Добра нагода для кваліфікованих.
RELIABLE HEATING & AIR CONDITIONING
754 Lexington Avenue
Kenilworth, N. J. Chestnut 1-0275

REAL ESTATE

9-акр. фарма; відновлений 7-кімн. дім з сосн. вітальнею, нові водні і елекр. проводи, веранда; в чудовій Monmouth County, бл. Red Bank і побережжя. Пригоже, щоб розвинути фарму або стати оселею елегантного господаря. P. O. Box 154, New Monmouth, New Jersey.

11 КІМН ДІМ, всі удогіднення, може бути на 2 родини, 4 акри городу при гайвею. Поміркована ціна. Фарма є в Norvich, Conn. Голоситись:
KONSTANTYN TOLOPKA
194 Second Ave. (Grand Floor)
New York, N. Y.

45 Adams St. 5½ кімн. мешкання, тинковані стіни, обложені цеглою, "baseboard" огрівання. Ціна $16,900.
51 Norwood Ave. 5½ кімнат, тинковані стіни, облож. цеглою "baseboard" огрівання, ґараж. Ціна $17,500.
Totowa Boro близ. Minnisink Rd., Gleem Terrace — 5½ кімн. дім з ґаражом, обл. цеглою, тинковані стіни "baseboard" огрівання, площа 70x100, $18,500.
Також на тій самій вулиці парцеля 70x125, $18,700.
LEOPOLD TURK
Будівничий
PRescott 9-1549
між 8:30 — 9:30 рано, або на
GRegory 1-2887

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 17-мільйонового майна УНСоюзу.

ЧУДЕСНА ФОРМУЛА ДЛЯ ВОЛОССЯ
СИВИНА ЗНИКАЄ

Діє наче магічним способом, без поверхового фарбування. Хочете вже раз закінчити свої клопоти з сивим волоссям, не вживаючи трудних і фантастичних фарб, в які ніхто не вірить. Не вірите, що це є можливе? Спробуйте, так як тисячі інших це роблять, застосовуючи методу NUVIDA з чудовими результатами. Риску тут немає ніякого. Ви платите $5.00 за достатню кількість, щоб одержати бажаний колір волосся. Якщо по ужитті цієї кількости, Ви не будете повністю вдоволені поверніть порожню пляшку для повного звороту. Не пропустіть цієї нагоди. Пішліть цей відтинок газети до TRYSAN CO., Dept 35, Peekskill, N. Y., напишіть точно друком Ваше прізвище й адресу на відворотному боці коверти. Вам скоро пішлють Вашу посилку відворотною поштою. Не посилайте жадних грошей, заплатіть поштареві при доставі пакунка.

ПРО НЕВРАЛГІЧНІ БОЛІ
й терпіння мускулів

Якщо ви терпіли колись на страшні невральгічні болі, які вертять і рвуть вас; якщо ви напів божевільні від нещасних болів мускулів; якщо ви дали би все, щоб дістати поміч проти тих болів і мук, які роблять вас калікою, — то поцікавтеся і послухайте дещо про лік АНТРО.

Лікарські звідомлення вказують, що та чудесна назва швидко облегшує болі від різних невралгічних недуг, як запалення зв'язок між мускулами, плечей, рук і ніг, або від понатяганих мускулів. Користувачі захоплено висловлюються про знамениту поміч, яку вони дістали, інколи від першого невеликого дозування.

Не терпіть даром другий день тортурів, тільки спробуйте АНТРО. Можете легко дістати цей лік поштою, написавши до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y. Щоб мати певність, напишіть своє прізвище й адресу друкованим письмом на обороті коверти. Ви одержите відвортною поштою звичайно $6.00 порцію, тільки за $5.00 плюс 63¢ оплата COD. Заплатите листоноші при одержанні посилки. Зробіть це тепер поки можете ще дістати АНТРО.

Ім'я ______________
Адреса ______________
Місто ____________ Стейт ____

ПРАЦЯ
Help Wanted—Female

ДО РУЧНОГО ПРАСУВАННЯ
до пральні. Побажані з досвідом. Стала праця. Добрі умовини праці. Голоситись:
50 Garth Road
Tel. Scarsdale 3-3552

REAL ESTATE

ФАРМИ, БИЗНЕСИ, ДОМИ
1300 акр. землі з видом гарних гір, $20 за акр.— Мала овочева фарма, курники, 8-кімн. дім, 2 обори, машинерія $12,000. — гарне бонґало, 2 спальні, вітальня, кухня, веранда над озером — $5,500. — Склеп "Package Liquor" в добрім місточку. Приступна ціна. $37,000. Місячний рент $65.
EDGAR G. ECKERT
Pine Bush, N. Y.

ІВАН ВУЙКІВ
знана українська
ФУТРЯНА ФІРМА
виконує на замовлення елегантні футра по найновіших фасонах і з досконалих шкірок.
Також переробляє старі футра на найновіші фасони.
Принимаємо футра на переховування. Відбір і достава на місце.
J. Wujkiw, Inc.
Manufacturing FURRIER
111 East 7th Street,
New York 9, N. Y.
Тел. SPring 7-8710

PROFESSIONALS

DR. ANNA MESSING
ЛІКАР З ВАРШАВИ
Косметика, лікарське усунення всіх вад цери, зайвого волосся, зморщок. "Facial Uplift" без операції.
Приймає після умови.
Телеф.: PLaza 7-1282
130 West 57 St. New York City

MISCELLANEOUS

ZUBROWA TRAWA
Розкошуйтеся найкращим напитком, коли додати до пляшки горілки одну, або дві стебелини правдивої ЗУБРОВОЇ ТРАВИ. Ароматичне і здорове на шлунок. Доволі, щоб зробити 20 пляшок Зубрівки. Ціна $1.00. Сотки інших зел і рослинних чаїв. Даром каталог.
WORLD HERB CO., 459 — 18th Avenue, Newark 3. New Jersey

ЧИ ПОТРІБНО ЧИСТИТИ ДИВАНИ?
Передайте їх тільки до
МОДЕРНОЇ
ФІРМИ ЧИЩЕННЯ ДИВАНІВ
У ВАШІЙ ОКРУЗІ

ЦЮ ФАБРИКУ ВЕДУТЬ ДОСВІДЧЕНІ ФАХІВЦІ ЧИЩЕННЯ КИЛИМІВ, ЗАСТОСОВУЮЧИ ДО ТОГО НАЙКРАЩІ НАУКОВІ МЕТОДИ.

ДАРОМ ЗАБИРАННЯ і ДОСТАВА

Вся праця ґарантована. Асекурація переховування.

STORING • ALTERING • REPAIRING • INSTALLING
RELIABLE від 1929 RUG CLEANERS
835 - 845 RIVER ST., PATERSON, N. J.
MU. 4-3790 — MU. 4-7314

Спорт

УКРАЇНЦІ Б'ЮТЬ СВІТОВІ РЕКОРДИ!

Українські легко - атлети за останніх 10 днів побили три світові рекорди! Жіноча штафета — ЛАПШИН, ЛІСЕНКО, ОТКАЛЕНКО — пробігла 2,400 м. на Стадіоні Динама в Москві — новим світовим рекордом — 6:27,6 мін., поправивши свій попередній рекорд (6:33,2 мін.).

ВОЛОДИМИР КУЦЬ, — що на змаганнях Червоної Армії у Львові добув рекорд СССР в бігу на 10,000 м. часом — 29,06,2 мін., (старий рекорд — А. Ануфрієв 29:10,6 мін.) і сиґналізував добру форму на 5,000 м. — вислідом 14:03,6 мін. (!), побив на міжнародних змаганнях у Беоґраді рекорд світу на довжині 5,000 м. часом 13:46,8 мін.

Пресова агенція ТАЮНГ призвала нашого славного бігуна „ДЕМОНОМ СКОРОСТИ".

НІНА ОТКАЛЕНКО — зірка довгого бігу на 800 м., поправила свій власний світовий рекорд (2:06,6 мін.) на 2/10 сек. — змінивши в таблиці рекордів вислід — 2:06,4 мін. на юґославській біжні в Беоґраді.

Богдан Прудиус.

Членство в Українському Народному Союзі — це ваш національний обов'язок і особистий інтерес! Вступайте в члени У. Н. Союзу!

FARMS FOR SALE

БАЖАЄТЕ МАТИ ФАРМУ?
Пишіть по-українськи за безплатними описами (в укр. мові і знимками фарм.
VIC'S FARM AGENCY
113 W. Division Street,
Neillsville, Wisconsin

КУРЯЧА ФАРМА
Ґенер діюча фарма, понад 2,000 курей, модерні засоби для курей, курчат; і носи. курей. Добрий збут яєць. Модер. 5-кімн помешкання.
Телеф. Matawan 1-3365

MISCELLANEOUS

ФАХОВИЙ МАЛЯР КІМНАТ
Українець, виконує всякі малярські праці.
Тел. OR 4-7416
Дзвонити щодня: 7-8 год. рано і 8-10 год. веч.

ШКІРА НА ПРОДАЖ
КУСНИКИ ШКІРИ
ТАКОЖ ШКІРЯНІ ЗОЛІ.
Надаються до посилки Вашим приятелям і кревним в Европі.
Досконалі для роблення черевиків і чобіт, високих чобіт і ґузиків.
MAJESTIC LEATHER CO.
308 Bowery, New York 12, N. Y.
Відкрито щоденно і в суботи.

HALLETT & HALLETT
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
від 1854
HALLETT HOMESTEAD
FLushing 9-0062
Northern Blvd & 147th St., Flushing
Howard L. Hallett, Jr. Lic. Mgr.
Wesley Hallett, Treas.

Найнижчі ціни: тепер!!
ОЛИВА ДО ОГРІВАННЯ, КОКС — СИНЕ ВУГІЛЛЯ.
Обслуга й інсталяція оливних печей.
Kopper Coke Dealers
JERSEY CITY
COAL & OIL CO., Inc.
374 Newark Avenue
Jersey City, N. J.
JO 2-0118

ВСЯЧИНА

СТАРАЮТЬСЯ ЗРОБИТИ ЇЗДУ АВТОМ БЕЗПЕЧНІШОЮ

Фахівці від безпеки їзди автом заявляють, що найкращий спосіб зменшити число автових катастроф, — це забезпечити так двері від авт, щоб вони не відчинялися під час нещасливого випадку. Пропонують також, щоб пояс прив'язував автоводія до сидження, щоб його не кидало вперед під час зудару авт. Мали б бути прив'язані поясами всі пасажири авт.

СЕНАТОРИ БАЛАКУЧІШІ ВІД КОНҐРЕСМЕНІВ

Конґресова статистика показує, що під час цьогорічної сесії Конґресу сенатори довше засідали, більше говорили і прийняли менше законів, як конґресмени. Засідання Сенату тривали 559 годин і 41 мінуту, а Палати Репрезентантів — 471 годину і 19 мінут. Стенографічні протоколи промов у Сенаті займають 6,251 сторінку, а Палати Репрез. тільки — 5,079 сторінок. Сенат прийняв 1,325 законопроєктів і резолюцій, а Палата 1,507. Палата Репрезентантів підготовила 1,528 проєктів нових законопроєктів, а Сенат — 1,426. Палата працювала впродовж 112 днів, а Сенат — 105-ох.

MISCELLANEOUS

І знову старинна наука Сходу доказує, що вона випереджає на сторіччя Західню науку. В історичній Малій Азії, тютюн був приятелем людини через сторіччя ... безпечний, милий друг і джерело приємности для багатьох ґенерацій через довгі віки життя.

Там туристи, село за селом зустрічають старих селян мужчин у віці 70, 80 і більше ... які сидять, обмінюючися своїми думками та покурюючи проводять день за днем. Курять традиційний "hookah" або турецьку водну файку ... уживаючи чисту воду для фільтрування нікотини і охолоди куріння, неприємну, денервуючу смолу і нечистоту. Чи вони є сильні курці? Так! Але також і здорові.

А тепер стародавню засаду водяної люльки пристосовано для курців цигарок в "Aminjan Cigarette Water Pipe"*. Тепер Ви можете курити Ваші улюблені папіроски, звичайні або фільтровані і зазнавати їх смаку як ніколи передтим, тому що небажана терпкість вже перефільтрована природньо водою. Ваша остання цигарка кожного дня буде смакувати таксамо свіжо і приємно як перша ... і завжди з повною приємністю.

"The Aminjan Cigarette Water Pipe" є щільною і легко дається витягнути до чищення. Чудова вирізьблена кленова люлька, практична з пластики рурка і мундштук (тільки треба чистити їх відповідним прочищувачем) та чистий скляний препарат на воду.

Ці "Aminjan Cigarette Water Pipes" дають різні теми до розмов. Купіть одну файку додому, одну до бюра та куріть з насолодою протягом цілого дня. Пішліть чек, моні ордер, або замовлення на C.O.D.

Тільки $2.20 в передплаті — 2 за $4 в передпл.
AMINJAN CO.
246 Fifth Avenue, Dept F5,
New York, N. Y.
*Pat. Applied For.

СПЕЦІЯЛЬНО ДЛЯ МЕХАНІКІВ і ПРАЦЮЮЧИХ МУЖЧИН!
Нагода для Вас бути власником доброго, чистого і здорового засобу Комунікації ...
Тільки $5 завдатку
Легкі умовини сплати.

'46 DESOTO	$145
'47 NASH Sedan	$95
'47 FORD Sedan	$95
'39 CADILLAC—7-pass. Sedan. Black, Excellent Condition	$295
'46 CHRYSLER Club Coupe	$145
'46 BUICK Sedan	$95

ЧОМУ НЕ ЇЗДИТИ ВЛАСНИМ АВТОМ?
Murphy Bros.
MOTOR SALES
"Chrysler-Plymouth Dealers"
501-511 N. Broad St.
Elizabeth, New Jersey
ELizabeth 5-5600
Відкрито в суботу до 9 P.M.

Business Opportunity

ПЕКАРНЯ
Бруклин. Повне влаштування. 5-кімн. апартамент. Ліз. З уваги на недугу, продається з стратою.
296 Leonard St., Brooklyn, N. Y.
Tel.: EV 4-0528

ҐРОСЕРНЯ і ДЕЛІКАТЕСЕН
Добре вироблений бизнес, відповідний для 2-ох спільників, або фамілії.
Голоситися:
218 EAST 5th STREET
NEW YORK CITY

ПЕКАРНЯ — нове й модерне влаштування 20x90; при голов. вулиці в серці дільниці склепів. 3 кімн. нагорі. Добрий прихід Спільник відходить, продається з стратою, за тільки $7,500. Зайдіть до власника 35 Audrey Ave., Oyster Bay, L. I. or Tel. Oyster Bay 6-2525 or HY 8-8930.

CLEANING & TAILORING SHOP
Brooklyn, низький рент — ліз. Добрий прихід. Досконала нагода для доброго кравця. Власник продає з стратою по дуже умір. ціні, тільки $600.
Телеф. власника: ST 3-3485

НА ПРОДАЖ
віндоклінерський бизнес
на $400 місячного доходу в гарнім місточку.
Голоситись до:
JOHN KINACH
P. O. Box 21, Rutland, Vt.

З ПРИВОДУ старшого віку, продам або видержавлю на догідних услівях, склеп з мужеськими одягами, повно урядженим, у власному домі, який находиться у Шикаґо у центрі української громади. Ласкаві зголошення прошу слати на адресу:
QUALITY CLOTHING STORE
1911 W. Chicago Avenue
Chicago 22, Illinois

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ! КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС!

EVergreen 3-4450
Maple Coal & Coke Co.
Anthracite FUEL OIL Bituminous
OIL BURNERS — Sales and Service
72-74 BOX STREET BROOKLYN 22, N. Y.
Deliveries to: MANHATTAN • BRONX • QUEENS
Власник Т. КУДЛАК

TEMPO GIFT PARCELS
ПАКУНКИ-ДАРУНКИ
ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ
З ОПЛАЧЕНИМ ТУТ МИТОМ.
Харчі, новий й уживаний одяг та ліки.
TEMPO GIFT PARCELS CO.
100 West 72nd Street, New York 23, N. Y.
Скора обслуга. SChuyler 4-9100. Гарантія достави.

AUTO

'54 BUICK — $1795
4 Dr., Radio & Heater
Dynaflow — E-Z Terms
BARREL AUTO SALES
499 N. Broad St., Elizabeth, N. J
ELizabeth 3-9826
Відкрито вечорами.

ЧИТАЙТЕ НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК „СВОБОДУ"

ПАЧКИ ДО ЕВРОПИ
І ВСІХ ЧАСТИН СВІТУ.
Гарантована достава.
Матеріяли на убрання, плащі і сукні, полотна на постіль та білизну, живностеві пачки і всілякі лікарства.
ПИШІТЬ ПО КАТАЛОГИ.
J. NAWROCKI AGENCY
617 Grove St., Irvington 11, N.J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

АРКА, 48 Е. 7-ма вул. Ню Йорк (GR. 3-3550) має на складі всі українські платівки.

Phone MA 7-1761
PETER S. MURIANKA
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
FUNERAL DIRECTOR
413 Fairmount Avenue
Philadelphia 23, Pa.

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

РОЗШУКИ

Пошукую свого мужа Івана ЛЕМЕХУ, зі села Храпів, повіт Ярослав. Хто знав би щонебудь про нього або він самий, прошу писати на понижчу адресу:
MARIA WERBOWA
24 Scollard Street
Toronto 5, Ont., Canada

Платівки, Листівки і т.п.

ГОЛОВНА КВАРТИРА ДЛЯ продажу українських платівок і листівок.
CHESTER'S
1717 E. Carson St., Pittsburgh 3, Pa.
Відкрито денно до 6 години; в п'ят. і суб. до 9 веч.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

BIG SALE — ВЕЛИКИЙ ВИПРОДАЖ
на РАДІЯ всіх марок, як тутешніх виробів так і німецьких. Також велика знижка на годинниках хрестиках і всіх золотих виробах; рівнож МАШИНКИ до ПИСАННЯ.
Про подробиці слухайте наші оголошення на радіопрограмі П. Мельника зі станції WHOM 1480 kc кожного дня від 2:30 — 3:00 попол., як також на телевізійній програмі "Ukrainian Melody Hour" CHANNEL 13 в суботу, о год. 10-ій вечора.
N. PICKENS IMPORT CO.
31 EAST 14th STREET, NEW YORK 3, N. Y.
Тел.: OR 5-6860 — OR 5-6861
З нагоди свят в ПОНЕДІЛОК 26 вересня ц.р. ЗАКРИТО!

Щадіть
$800 до $1500
НА ЗАЛИШЕНИХ НОВІСІНЬКИХ 1955 АВТАХ

БЕЗ ЗАВДАТКУ!

ЗАЙДІТЬ ДО HOLIDAY MOTORS
ДЕ ПОБАЧИТЕ СОТНИ
1955
★ CHEVYS ★ PONTIACS ★ BUICKS
★ MERCURYS ★ FORDS ★ PLYMS.
★ OLDS and DODGES

ЖАДНОЇ ВПЛАТИ ДО ЛИСТОПАДА

СПЛАТИ НА 3 РОКИ, АБО БІЛЬШЕ

Відомі Holiday's 1 рік гарантії на кожне авто!

Відкрито щоденно і в неділю
9 A.M. до 10 P.M.

3% INTEREST
$29 ЗАВДАТКУ — $9.89 ТИЖНЕВО
Репрезентант банку на місці.
АПРОБУЄМО КРЕДИТ ТЕЛЕФОНІЧНО
2 години обслуги.
Телеф. BI 8-9714 Collect
Питайте за Mr. MAGUIRE

Кредит Полагоджуємо телефонічно
ТЕЛЕФ.
BI 8-9714
COLLECT

HOLIDAY MOTORS
231 CLINTON AVENUE, NEWARK, N. J.
One of America's Largest Automobile Dealers